

A megosztás és közös használat forradalma zajlik?!

Többször írtunk már a Kislábnymos hírlevélben a megosztás és közös használat fontosságáról, és arról, hogy sokak véleménye szerint megoldást kínálhat számos mai problémára - például a túlfogyasztásra, az egyenlőtlenségre. A megosztás, közös használat elsősorban kisebb közösségeket juttat az eszünkbe, ám ma már városok is jelentkezhetnek az "osztó város" (*sharing city*) címre, illetve csatlakozhatnak az osztó városok hálózatához (*sharing cities network*). A hálózatot Észak-Amerikában hozták létre, de már európai tagjai is vannak: Amsterdam, Athén, Bécs, Göteborg, Lisszabon, és Nápoly. De miről is lehet megismerni egy osztó várost?

Észak-Amerikában Vancouver Kanadában az egyik legaktívabb ilyen város: a vancouveriek autómegosztó rendszerek tagjai, szerszámos kamráikat szerszámkölcsonzóvé alakítják, udvarukban parcellákat hoznak létre, ahol mások kertészkedhetnek, közösségi irodában dolgoznak, kihasználatlan autóbeállójukról hirdetést adnak fel, üres lakásukat vagy szobáikat pedig turistáknak, nyaralóknak kiadják. És mindez még csak a kezdet Chris Diplock szerint, akit Vancouver város önkormányzata azzal bízott meg, hogy kiderítse, vajon mi mindenre terjed ki a városban és környékén a megosztás. Chris szerint az emberek egyre inkább elgondolkodnak azon, hogy vajon szükséges-e, hogy minden a sajátjuk legyen. Azaz, például, **saját fűrőt szeretnének, vagy azt, hogy a falban legyen lyuk?**

A megosztás, ami korábban a közkönyvtárak és hippie közösségek jellemző tulajdonsága volt, egyre inkább a főáramú társadalom részévé is válik, annyira, hogy már nagyvállalatok és befektetők is felfigyeltek rá. A kérdés azonban az, hogy a kanadai lakosság vajon készen áll-e arra, illetve alkalmazkodni tud-e egy olyan gazdasághoz, ami kevesebb cuccra, tulajdonra épül.

A megosztásra, közös használatra épülő gazdaságról a marxizmus juthatna eszünkbe... ugyanakkor a közös használat előre nem látott módszereket és bevételi forrásokat nyitott meg a kapitalista gazdaság számára. Korábban kihasználatlan, haszontalan és por-gyűjtő dolgokat és területeket, mint pl. egy üres udvart, kamrában porosodó szerszámokat, muffin sütőt, kiadhatjuk vagy kölcsönadhatjuk azoknak, akik a legtöbbet adják érte. Emellett egyre több városban vannak közösségi kerékpárkölcsonzók, amiket már 30-40 percre is igénybe vehetünk. És még a kanadai kormány is részt vesz a megosztásban: 2012-ben annak érdekében, hogy költséget takarítsanak meg, a külügyminisztérium egy épületbe költözött az angol nagykövetséggel.

A megosztás és közös használat legnagyobb ellensége a bizalom és a felelősségérzet hiánya: az egyik oldalról azt gondoljuk, hogy "közös lónak tőrös a háta", és ezért nem bízunk meg abban, hogy mások vigyáznak a közös használatú dolgokra, a másik oldalról pedig azt, ami közös, nem becsüljük meg kellőképpen. A megosztás és közös használat forradalma tehát akkor tud igazán kitörni, ha ezt a problémát meg tudjuk és meg lehet oldani. Ha a montreáli, Bixi közös használatú biciklok egyike a St. Lawrence folyóban köt ki, a kölcsönző bankkártyájáról 6 számjegyű összeget vonnak le bírsággént. Ha a vancouveri Modo autómegosztó rendszerben valaki 3-szor későn viszi vissza az autót, akkor kizárják a rendszerből, mert a vezetőség szerint nem megengedhető, hogy azok, akik nem tartják tiszteletben a közös használat szabályait, rontsák a szolgáltatás minőségét. Ezért szigorúan büntetik a szabályszegőket.

Sok megosztó vagy közös használatot segítő, koordináló rendszer elsősorban online, az internet segítségével működik, mint pl. a *couchsurfing* vagy "kanapészfőzés / kanapéturizmus", amelynek segítségével utazásaink során mások üres szobáiban vagy kanapéján alhatunk - vagy mi adhatjuk így ki szabad alvóhelyeinket. Elvileg könnyű lenne egy ilyen rendszerben mások bizalmával visszaélni - mégis, a rendszer fennállása óta még csak 1 komoly visszaélés történt, elsősorban a sok beépített biztonsági intézkedésnek köszönhetően, illetve amiatt, hogy a szállásadók és szállást igénybe vevők egymást értékelik. Így az **online hírnév lassan olyan fontossá válik, mint a hiteltörténet!**

Magyarországon is sok példát találunk a megosztásra és közös használatra, néhányat a Kislábnymos hírlevélben is bemutatunk:

- Közösségi önségítő rendszerek kiadvány (17. szám)
- Lakáséletterem és autómegosztás (24. szám)
- Vezércikk a megosztásról és hogyan alapítsunk szerszámkölcsonzót? (30. szám)
- Gyümölcskör (41. szám)

Források és további részletek: <http://news.nationalpost.com/2013/04/10/from-tools-to-backyards-and-driveways-vancouver-at-forefront-of-sharing-revolution/> és <http://www.shareable.net/> (a képek forrása is)

Az írás forrása a Kislábnymos Hírlevél 61. száma.

Hasznos információk, kapcsolat

Szerkeszti: Vadovics Edina
Közreműködött: Király Andrea, Vadovics Kristóf

Szerkesztőség:

GreenDependent Egyesület
2100 Gödöllő, Éva u. 4.
Telefon: 06-20/386-0922
E-mail: info@greendependent.org
Honlap: www.kislabnyom.hu
www.greendependent.org

A GreenDependent Egyesület a következő szakmai szervezet tagja:

Resource Cap Coalition
(Európai Koalíció az Erőforrás Használat Csökkentéséért)

resourcecapcoalition

